Lietas arhīva Nr. CA-2626-17/27
ECLI:LV:RAT:2017:1117.C17086712.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 17.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Inta Zaļā
tiesnese Iveta Stuberovska
tiesnesis Valdis Vazdiķis
ar tiesas sēžu sekretāri Līvu Čeveri, Sabīni Melderi,
piedaloties valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" pārstāvēm /pers. D/ un /pers. E/, atbildētāju /pers. F/ un /pers. G/ pārstāvim /pers. H/,
Rīgā, Brīvības bulvārī 34, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" prasībā pret /pers. F/ un /pers. G/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 16.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] Valsts aģentūra "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" (turpmāk arī – LIAA) 2012.gada 3.februārī iesniedza Jūrmalas pilsētas tiesā prasību, bet 2013.gada 18.februārī un 14.martā prasības pieteikuma papildinājumus, pret sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk arī – SIA) "Latekols" likvidatori /pers. F/ un SIA "Latekols" valdes priekšsēdētāju /pers. G/ par zaudējumu piedziņu.

Prasība pamatota ar Komerclikuma 333.panta pirmo daļu, Civillikuma 1641., 1775., 1779.pantu, Padomes 2006.gada 11.jūlija regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999, 57.panta pirmo daļu, 98.panta 1., 2.punktu, lūdzot tiesu piedzīt solidāri no SIA "Latekols" likvidatores /pers. F/ un SIA "Latekols" valdes priekšsēdētāja /pers. G/ atbalsta finansējuma summu un kavējuma procentus 54 591,73 LVL, vienlaicīgi lūdzot nodrošināt prasību.

Prasības pieteikumā un tā papildinājumos norādīti šādi apstākļi.

[1.1.] LIAA, kura veic Eiropas Sociālā un Eiropas Reģionālās attīstības fonda administrēšanu, 2008.gada 11.novembrī ar SIA "Latekols" noslēdza līgumu Nr. L-AKA-08-0042 (turpmāk Līgums Nr. 1) par projekta „ SIA „Latekols" nodarbināto apmācības komersanta konkurētspējas veicināšanai" īstenošanu. Savukārt 2009.gada 17.jūlijā LIAA ar SIA "Latekols" noslēdza līgumu Nr. L-JPI-09-0009 (turpmāk Līgums Nr. 2) par projekta „Eksperimentāla 40kW režģu tipa rotora vēja ģeneratora izstrāde" īstenošanu. Abos līgumos paredzēto projektu realizēšanai SIA "Latekols" saņēma Eiropas Savienības budžeta līdzekļus. Noslēgtie līgumi vērtējami kopsakarā, jo apmācību rezultātā (Līgums Nr. 1) darbinieki ieguva zināšanas, kas bija nepieciešamas ģeneratora prototipa izstrādei (Līgums Nr. 2).

Līgums Nr. 1 paredzēja finansiālu atbalstu SIA "Latekols" darbinieku apmācībai un LIAA saskaņā ar to izmaksāja 5122,87 LVL, ko veido Eiropas Sociālā fonda finansējums. Savukārt Līgums Nr. 2 paredzēja finansiālu atbalstu eksperimentāla 40kW režģu tipa rotora vēja ģeneratora izstrādei, kura ietvaros izmaksāti 48 715,13 LVL, no tiem 41 715,13 LVL ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda, bet 7 307,26 LVL Latvijas Republikas finansējums. Kopā atbalsta maksājumos SIA „Latekols" saņēma 53 838 LVL.

[1.2.] Līguma Nr.2 noteikumos (4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.9. apakšpunktos) ir uzskaitīti SIA "Latekol" pienākumi, kuru neizpilde var izraisīt piešķirtā atbalsta finansējuma atmaksāšanas pienākumu.

SIA „Latekols" pārkāpa līguma noteikumus: 1) neievēroja aizliegumu ģeneratora prototipa izmantošanai komerciālos nolūkos (4.1.3.apakšpunkts); 2) realizēja un utilizējot ģeneratora prototipu: a) nenodrošināja uzraugošās iestādes brīvu piekļūšanu mantai vismaz trīs gadus pēc pēdējā atbalsta finansējuma maksājuma saņemšanas (4.1.2.apakšpunkts); b) nenodrošināja tā saglabāšanu SIA „Latekols" īpašumā vēl trīs gadus pēc pēdējā atbalsta finansējuma maksājuma saņemšanas (4.1.4.apakšpunkts); 3) neinformēja Aģentūru par būtiskām izmaiņām, proti, par ģeneratora prototipa realizāciju un sabiedrības likvidācijas procesa uzsākšanu, kas ietekmē Līguma Nr. 2 izpildi (4.1.9. apakšpunkts).

Norādītie pārkāpumi un būtiskās izmaiņas saskaņā ar Eiropas Padomes regulu Nr. 1083/2006, kas paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (turpmāk – Regula Nr.1083/2006), 98.panta 1. un 2.punktu bija pamats LIAA piemērot finanšu korekciju 100% apmērā abiem līgumiem, atprasot visu piešķirto atbalsta finansējumu.

[1.3.] Laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" 2011.gada 29.jūlijā publicēts paziņojums par SIA "Latekols" likvidācijas uzsākšanu ar 2011.gada 26.jūliju, nosakot kreditoriem saīsinātu pretenziju pieteikšanas termiņu – divi mēneši. Pretenziju par kopējo summu 53 838 LVL LIAA pieteica Komerclikuma 324.panta trešajā daļā noteiktajā trīs mēnešu termiņā, kas paredzēts zināmiem kreditoriem. Neskatoties uz to, SIA „Latekols" 2011.gada 9.decembrī tika likvidēta un izslēgta no komercreģistra.

[1.4.] SIA "Latekols" likvidatore /pers. F/ nav paziņojusi LIAA kā zināmai kreditorei par SIA "Latekols" likvidācijas procesa uzsākšanu, kā to nosaka Komerclikuma 324.panta otrā daļa, kā arī nav pildījusi 322.panta otrās daļas prasības, kas uzliek likvidatorei pienākumu apmierināt kreditoru prasījumus. Tādēļ likvidatore atbilstoši Komerclikuma 333.panta pirmajai daļai ir atbildīga par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Lursoft datu bāzē pieejamajiem SIA "Latekols" gada pārskatiem, /pers. F/ tajos parakstījusies kā grāmatvede kopš 2006.gada.

Līgumā Nr. 1 (6.1. un 6.2. apakšpunktā) un Līgumā Nr. 2 (7.1. un 7.2.apakšpunktā) bija paredzētas īpašas prasības saņemtā atbalsta finansējuma grāmatošanai. Proti, Sabiedrībai bija jānodrošina ar projektu īstenošanu saistīto saimniecisko darījumu (ieņēmumu un izdevumu) atsevišķa grāmatvedības uzskaite. Par nosacījumu izpildi LIAA bija pārliecinājusies, izmaksājot SIA "Latekols" atbalsta finansējumu.

Likvidācijas procesā SIA "Latekols" likvidatorei ir visi valdes pienākumi (Komerclikuma 322.panta pirmā daļa, 221.panta pirmā daļa un 322.panta otrā daļa), tostarp pienākums kārtot grāmatvedības dokumentus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Likvidatorei, kura iepriekš bijusi SIA "Latekols" grāmatvede, bija jābūt informētai par SIA "Latekols" finanšu plūsmām, tajā skaitā par projektu ietvaros saņemto finansējumu un to grāmatojumu, tāpēc, uzsākot likvidācijas procesu, /pers. F/ nevarēja nezināt par LIAA kā kreditoru.

/pers. F/ ir ignorējusi LIAA kā zināmo kreditoru, kas Civillikuma 1641.panta izpratnē liecina par likvidatores ļaunu nolūku izbeigt SIA "Latekols" darbību, neapmierinot prasījumu. Ar šīm darbībām nodarīts zaudējums Eiropas Savienības fondu budžetam. Kreditora prasījuma ignorēšana ir tiešā cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem prasības summas apmērā.

[1.5.] Ar SIA "Latekols" dalībnieku sapulces 2011.gada 21.jūnija lēmumu uzsākta SIA "Latekols" likvidācija, atbrīvojot valdi (valdes priekšsēdētāju /pers. G/) un par likvidatori nozīmējot /pers. F/. /pers. G/ tika deleģētas tiesības uzsākt likvidāciju. Tas nozīmē, ka laikā 2011.gada 21.jūnija līdz 2011.gada 7.jūlijam, kad pieteikums iesniegts Komercreģistrā, šī persona darbojās SIA "Latekols" vārdā, un tai bija jāpilda pienākumi atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai.

/pers. G/ ignorējis SIA "Latekols" gada pārskatos ietverto informāciju par SIA "Latekols" spēkā esošām saistībām pret LIAA un noteicis saīsinātu kreditoru pieteikšanās termiņu.

Zaudējumu solidāras atlīdzināšanas pienākums iestājas abiem atbildētājiem, jo SIA "Latekols" valdes priekšsēdētājs /pers. G/, uzsākot tās likvidāciju, noteica nepareizu kreditoru pieteikšanās termiņu, savukārt likvidatore /pers. F/ ignorēja SIA "Latekols" gada pārskatos ietvertos datus par piešķirto atbalsta finansējumu un LIAA kā Sabiedrības zināmā kreditora savlaikus iesniegto kreditora prasījumu.

[2.] Par prasības pieteikumu atbildētāja /pers. F/ sniegusi paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt.

Paskaidrojumā norādīti šādi argumenti.

[2.1.] SIA "Latekols" likvidācijas process tika uzsākts 2011.gada 26.jūlijā. Ar paziņojuma publicēšanu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (2011.gada 29.jūlijā, Nr.118 (4516)), /pers. F/ tika iecelta par likvidatoru. Vienlaicīgi ar paziņojuma publicēšanu, sabiedrības kreditori tika aicināti pieteikt likvidatoram savus kreditoru prasījumus divu mēnešu laikā (termiņš atbilst Komerclikuma 324.panta ceturtās daļas prasībām) no paziņojuma publicēšanas, t.i. līdz 2011.gada 29.septembrim. Likumā un publikācijā noteiktajā termiņā LIAA nepieteica savu kreditora prasījumu, līdz ar to LIAA prasījums netika iekļauts SIA "Latekols" likvidācijas sākuma finansu pārskatā.

[2.2.] Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs 2011.gada 9.decembrī pieņēma lēmumu Nr.6-12/157982 par SIA "Latekols" izslēgšanu no komercreģistra, tādējādi apstiprinot likvidācijas procesa darbību atbilstību Komerclikuma prasībām.

[3.] Atbildētājs/pers. G/ iesniedzis tiesā paskaidrojumu par celto prasību, norādot, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt.

Paskaidrojumā norādīti šādi argumenti.

[3.1.] LIAA un SIA "Latekols", kuru pārstāvēja tās valde, noslēdza divus līgumus. Atbildētājs norāda, ka /pers. F/ nekad nav bijusi SIA "Latekols" valdes locekle, turklāt neviens no atbildētājiem nav noslēdzis ar LIAA līgumu par solidāro atbildību. Arī Komerclikuma normas neparedz valdes locekļu un likvidatora solidāro atbildību. Līdz ar to nav pamats piemērot Civillikuma 1672.pantu par solidāro atbildību.

[3.2.] Prasīt zaudējumu piedziņu no valdes locekļiem ir tiesīga tikai pati komercsabiedrība, bet LIAA nav uzskatāma par personu, kas ir apveltīta ar tiesībām pārstāvēt šo komercsabiedrību. Turklāt atbildētājam nav saprotams, kāpēc atbildība tiek prasīta tieši no viņa kā valdes priekšsēdētāja, ja lēmumu par sabiedrības likvidāciju pieņēma komercsabiedrības dalībnieki.

[4.] Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 16.jūlija spriedumu valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" prasība noraidīta.

[5.] Par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 16.jūlija spriedumu prasītāja LIAA iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka pārsūdz pirmās instances spriedumu pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā, papildus jau prasības pieteikumā minētajam, norādīti šādi argumenti.

[5.1.] Prasītāja uzskata, ka LIAA ir bijusi SIA „Latekols" zināmais kreditors, jo šāds prasītājas statuss izriet no starp pusēm 2008.gada 11.novembrī noslēgtā līguma Nr.L-AKA-08-0042 un 2009.gada 17.jūlijā noslēgtā līguma Nr.L-JPI-09-2009 noteikumiem.

Atbilstoši minēto līgumu noteikumiem, kā arī Ministru kabineta 2008.gada 25.marta noteikumu Nr.203 „Noteikumi par darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.1.1.apakšaktivitātes „Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai – atbalsts partnerībās organizētām apmācībām" un 1.3.1.1.4.apakšaktivitātes „Atbalsts nodarbināto komersantu konkurētspējas veicināšanai – atbalsts komersantu individuāli organizētām apmācībām" projektu iesniegumu atlases pirmo kārtu", Ministru kabineta 2004.gada 15.jūnija noteikumu Nr.537 „Kārtība, kādā finanšu pārskatos atspoguļojams valsts, pašvaldību, ārvalstu, Eiropas Kopienas, citu starptautisko organizāciju un institūciju finansiālais atbalsts (finanšu palīdzība), ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā" un Ministru kabineta 2008.gada 7.oktobra noteikumu Nr.834 „Noteikumi par darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.2.2.aktivitātes „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde" 2.1.2.2.1.apakšaktivitāti „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai"", prasītāja uzskata, ka nevar būt strīda par to, ka SIA "Latekols" bija jāveic abu projektu ietvaros saņemtā atbalsta finansējuma grāmatvedības uzskaite.

[5.2.] Pēc Lursoft datu bāzē pieejamās informācijas, SIA "Latekols" jau 2010.gada pārskata bilancē norādījusi summu 54 078 LVL apmērā, un tā kā citās ar ieņēmumiem saistītajās pozīcijās nav norādīta jebkāda informācija, tad secināms, ka minētajā summā ietverts SIA "Latekols" izmaksātais finansējums. SIA "Latekols" arī neapstrīd atbalsta finansējuma saņemšanas faktu, tā nav izteikusi iebildumus par saņemtā atbalsta finansējuma atzīšanas principiem, piekritusi iekļaut to finanšu pārskatos atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.537 prasībām. Pie šādiem apstākļiem, SIA "Latekols" nebija nekāda pamata uzskatīt, ka tai nav zināmu kreditoru.

[5.3.] Prasītāja nepiekrīt pirmās instances tiesas viedoklim, ka nav pierādīta cēloņsakarība starp SIA "Latekols" valdes locekļa /pers. G/ prettiesisko rīcību un zaudējumiem, jo tā kā SIA "Latekols" bija zināms kreditors (prasītāja), uzsākot sabiedrības likvidācijas procesu, tai bija jānosaka kreditoru prasījumu iesniegšanas termiņš atbilstoši Komerclikuma 324.panta trešajai daļai – trīs mēneši. Ignorējot iepriekš minēto, SIA "Latekols" valdes priekšsēdētājs norādījis saīsinātu kreditoru pieteikšanās termiņu - divus mēnešus.

[5.4.] Valdes priekšsēdētājs ir parakstījis SIA "Latekols" 2011.gada pārskatu, līdz ar to viņš bija informēts par SIA "Latekols" saņemto atbalsta finansējumu un LIAA kā ilgtermiņa kreditora statusu. Nosakot saīsinātu kreditoru pieteikšanās termiņu, /pers. G/ ir pārkāpis Komerclikuma 324.panta trešās un ceturtās daļas prasības. Līdz ar ko, ir konstatējami Civillikuma 1635.pantā noteiktie zaudējuma atlīdzināšanas pamati, t.i., rīcība, kas atņem kreditoram iespēju piedzīt parādu ir tiesību aizskārums, kas ir tiešā cēloņsakarībā ar zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu.

[5.5.] Likvidatores prettiesiskā rīcība izpaudusies kā LIAA (kā zināmā kreditora) prasījuma ignorēšana un prasītājas neinformēšana. Pat gadījumā, ja viņa prasītāju neuzskatītu par kreditoru, viņas pienākums bija tai paziņot par sabiedrības likvidācijas uzsākšanu, kā arī, atteikuma gadījumā, rakstiski informēt par atteikuma iemesliem. Prasītāja uzskata, ka likvidatores prettiesiskā rīcība radījusi zaudējumus ES budžetam.

[6.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 29.janvāra spriedumu nospriests prasītājas valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" prasību noraidīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzina, ka LIAA savu kreditora prasījumu nosūtījusi, pārkāpjot SIA "Latekol" dalībnieku sapulces noteikto divu mēnešu termiņu sabiedrības likvidācijai. Tiesas kolēģijas ieskatā prasītāja nav pierādījusi savu apgalvojumu, ka tā ir bijusi SIA "Latekols" zināmā kreditore Ls 53838 apmērā. Līdz ar to tiesas kolēģija SIA "Latekols" likvidatores rīcībā nav saskatījusi Komerclikuma 324.panta prasību pārkāpumu, ignorējot prasītājas kā zināmās kreditores tiesības.

Tiesas kolēģija atzina par nepamatotu prasītājas atsauci uz Komerclikuma 169.pantu, kurš regulē sabiedrības valdes un padomes locekļu atbildību, jo šāda atbildība var iestāties, atbilstoši minētās likuma normas nosacījumiem, var iestāties vienīgi par zaudējumiem, kas radušies sabiedrībai. Konkrētajā lietā prasība celta kreditores interešu aizsardzībai.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu prasītāja LIAA iesniedza kasācijas sūdzību.

[7.] Latvijas Republikas Augstākā tiesa 2017.gada 18.maija nosprieda atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 29.janvāra spriedumu, lietu nododot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Augstākā tiesa spriedumā norādījusi, ka apelācijas instances tiesa nepareizi iztulkojusi Komerclikuma 324.panta otrajā daļā lietotā jēdziena – zināmais kreditors, saturu, kā arī izdarījusi kļūdainus secinājumus par Komerclikuma 324.pantu.

[8.] Pēc lietas saņemšanas no Augstākās tiesas, Civillietu tiesas kolēģija 2017.gada 7.novembrī izskatīja civillietu pēc būtības.

Uz tiesas sēdi bija ieradušies valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" pārstāves /pers. D/, /pers. E/ un atbildētāju /pers. F/ un /pers. G/ pārstāvis /pers. H/.

Prasītājas pārstāves norādīja, ka prasības pieteikums tiek uzturēts pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Atbildētāju pārstāvis norādīja, ka atbildētāji prasību neatzīst.

Motīvu daļa

[9.] Pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietas dalībnieku argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka valsts aģentūras "Latvijas Investīcijas un attīstības aģentūras" prasība par zaudējumu piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Savu viedokli Civillietu tiesas kolēģija pamato ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[10.] Lietā nepastāv strīds par to, ka prasītāja LIAA, kura veic Eiropas Sociālā un Eiropas Reģionālās attīstības fonda administrēšanu, 2008.gada 11.novembrī a r SIA "Latekols" noslēdza līgumu Nr. L-AKA-08-0042 (Līgums Nr. 1) par projekta "SIA "Latekols" nodarbināto apmācības komersanta konkurētspējas veicināšanai" īstenošanu. Savukārt 2009.gada 17.jūlijā LIAA ar SIA "Latekols" noslēdza līgumu Nr. L-JPI-09-0009 (Līgums Nr. 2) par projekta „Eksperimentāla 40kW režģu tipa rotora vēja ģeneratora izstrāde" īstenošanu. Abos līgumos paredzēto projektu realizēšanai SIA "Latekols" saņēma naudas līdzekļus no Eiropas Savienības un Latvijas Republikas budžeta 53 838 LVL apmērā. Noslēgtie līgumi vērtējami kopsakarā, jo apmācību rezultātā (Līgums Nr. 1) darbinieki ieguva zināšanas (Līgums Nr. 1), kas bija nepieciešamas ģeneratora prototipa izstrādei (Līgums Nr. 2).

[10.1.] 2011.gada 21.jūnijā SIA "Latekols" dibinātāju sapulcē pieņēma lēmumu uzsāk sabiedrības likvidācijas procesu *(lietas 164. lapa, 1.sējums)*. Minēto lēmumu sabiedrības dibinātāji pieņēma pēc valdes priekšsēdētāja /pers. G/ sniegtās informācijas, kurā viņš norādīja, ka SIA "Latekols" nav finanšu līdzekļu, lai turpinātu uzņēmuma darbību.

Pēc šī lēmuma pieņemšanas tika uzsākts SIA "Latekols" likvidācijas process, kura kārtību regulē Komerclikuma XIV sadaļa – Kapitālsabiedrības darbības izbeigšana un likvidācija.

Komerclikuma 312.panta 1.punktā noteikts, ka sabiedrības dalībnieku lēmums ir pamats sabiedrības brīvprātīgai izbeigšanai, kuras gadījumā notiek tās likvidācija, kā to nosaka Komerclikuma 317.panta pirmā daļa.

Komerclikuma 318.panta pirmajā daļā noteikts, ka likvidāciju veic valdes locekļi, bet saskaņā ar minētās likuma normas otro daļu, likvidatoru var iecelt dalībnieku sapulce. Savukārt panta ceturtā daļa paredz iespēju, ka sabiedrības dalībnieku sapulce var iecelt vairākus likvidatorus.

[10.2.] 2011.gada 21.jūnija SIA "Latekols" dibinātāju sapulcē tika nolemts, ka sabiedrības valdes priekšsēdētājs /pers. G/ uzsāk SIA "Latekols" likvidācijas procesu, bet par likvidatori dibinātāju sapulce iecēla /pers. F/ *(lietas 164. lapa, 1.sējums)*.

Tiesas kolēģija secina, ka ar dalībnieku sapulces lēmumu par SIA "Latekols" likvidātoriem tika ieceltas divas personas – atbildētāji /pers. G/ un /pers. F/, un šāds lēmums atbilst Komerclikuma 318.panta ceturtās daļas nosacījumam.

Tiesas kolēģija secina, ka /pers. G/, pildot dibinātāju sapulces pieņemto lēmumu, 2011.gada 7.jūlijā iesniedza pieteikumu komercreģistrā par komercsabiedrības darbības izbeigšanu un noteica īsāko termiņu - divi mēneši kreditoru prasījumu pieteikšanai *(lietas 163. lapa, 1.sējums)*. Tiesas kolēģijas ieskatā, atbildētājs /pers. G/ ar šādu savu rīcību liedzis iespēju prasītājai LIAA kā zināmajam kreditoram izmantot Komerclikuma 324.panta trešās daļas nosacījumu.

Komerclikuma 324.panta otrajā daļā noteikts, ka likvidators nosūta paziņojumu par likvidācijas uzsākšanu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem. Savukārt minētā panta trešā daļa nosaka, ka zināmajam kreditoriem termiņš prasījumu pieteikšanai ir nosakāms trīs mēneši.

Ņemot vērā minētos Komerclikuma normu nosacījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā pastāv strīds par to, vai LIAA, uzsāktajā sabiedrības likvidācijas procesā, bija SIA "Latekols" zināmais kreditors, kura bija jāinformē par likvidācijas procesa uzsākšanu, nosakot termiņu trīs mēneši kreditora prasījuma pieteikšanai.

[10.3.] Tiesas kolēģija, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka prasītāja ir atzīstama par zināmo kreditoru Komerclikuma 324.panta otrās daļas izpratnē. Savu viedokli tiesas kolēģija pamato ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

Līguma Nr.1 6.2.punkts noteic Sabiedrības pienākumu nodrošināt atsevišķu ar projekta īstenošanu saistīto saimniecisko darījumu ieņēmumu un izdevumu grāmatvedības uzskati saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 16.jūnija noteikumiem Nr. 537 „Kārtība, kādā finanšu pārskatos atspoguļojams valsts, pašvaldību, ārvalstu, Eiropas Kopienas, citu starptautisko organizāciju un institūciju finansiālais atbalsts (finanšu palīdzība), ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 537).

Ar Līgumu Nr. 2 tika realizēts projekts, kura īstenošanu regulē Ministru kabineta 2008.gada 7.oktobra noteikumi Nr. 834 „Noteikumi par darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.2.2.aktivitātes „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde" 2.1.2.2.1.apakšaktivitāti „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde" un 2.1.2.2.3.apakšaktivitāti „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai"".

Šo noteikumu 85.5.punkts finansējuma saņēmējam paredz pienākumu nodrošināt atsevišķu ar projekta īstenošanu saistīto saimniecisko darījumu ieņēmumu un izdevumu grāmatvedības uzskaiti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, kādā finanšu pārskatos atspoguļojams valsts, pašvaldību, ārvalstu, Eiropas Kopienas, citu starptautisko organizāciju un institūciju finansiālais atbalsts (finanšu palīdzība), ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 537 (*spēku zaudējuši 01.01.2016.*) 6.3.punktu Eiropas finansējumu norāda bilances posteni „Nākamo periodu ieņēmumi" attiecīgi ilgtermiņa vai īstermiņa kreditoru sastāvā, ja saskaņā ar finanšu devēja nosacījumiem saistību neizpildes dēļ nauda nākamajos gados būs jāatmaksā.

Nav šaubu par to, ka Eiropas Savienības finansējuma saņēmēja grāmatvedības datiem jāatbilst normatīvo aktu prasībām un vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem. Ar projektu ieviešanu saistītiem ieņēmumiem un izdevumiem grāmatvedības uzskaitē jābūt: 1) identificējamiem, 2) nodalītiem un 3) pārbaudāmiem.

Finanšu pārskati neidentificē kreditorus, bet sniedz uzņēmuma finanšu stāvokļa vispārēju raksturojumu.

Ja finanšu pārskatā sabiedrības amatpersonu nolaidības vai apzinātas rīcības dēļ netiek iekļauta kāda saistība, kurai atbilstoši normatīvajiem aktiem, juridiski saistošiem līgumiem un citiem grāmatvedībā atzīstamiem ārējiem vai iekšējiem attaisnojuma dokumentiem pārskatā būtu jāparādās, tas neatņem neiegrāmatotās saistības kreditoram zināmā kreditora statusu. Tas kapitālsabiedrības likvidācijas gadījumā nevar tikt vērtēts kā šķērslis kreditora tiesībām vērsties ar zaudējumu prasību pret amatpersonām, kuras nav nodrošinājušas grāmatvedības kārtošanu atbilstoši normatīviem aktiem un nav pildījušas citus ar likumu uzliktus pienākumus.

Par LIAA lomu piešķirtā finansējuma kontrolē noteikts Līguma Nr.1 un Līguma Nr.2 4.punktā, nosakot finansējuma saņēmēja pienākumus informēt Aģentūru par visām darbībām saistībā ar finansējuma izmantošanu un projekta īstenošanu. Visi līgumos minētie nosacījumi liecina par to, ka Aģentūrai ir zināmā kreditora statuss, kurš bija jāņem vērā, pasludinot SIA "Latekols" likvidācijas procesu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši minētajiem Līguma Nr.1 un Nr.2 nosacījumiem un piešķirtā finansējuma mērķim, LIAA pēc naudas līdzekļu izmaksas SIA "Latekols" ieguva zināmā kreditora statusu, kuru nevar ietekmēt grāmatvedības dokumentu sagatavošanas kvalitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām.

Par grāmatvedības dokumentu kārtošanu, tajā skaitā par iegrāmatotās situācijas atbilstību faktiskajai situācijai, atbildīga ir sabiedrības valde (Komerclikums 221.pants), bet sabiedrības likvidācijas gadījumā – likvidators (Komerclikuma 322.pants).

[10.4.] Vērtējot atbildēšju pienākumu segt zaudējumus, kas radušies viņu darbības vai bezdarbības rezultātā, tiesas kolēģija ņem vērā Civillikuma 1779.panta nosacījumu, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tiesību doktrīnā izteikts viedoklis, ka zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību. Tās pamati ir: 1) nodarītāja prettiesiskā rīcība; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars *(Kalvis Torgāns, Saistību tiesības I daļa, TNA, Rīga, 2006, 246.lpp).*

Kā jau spriedumā konstatēts (10.2.punkts) par SIA "Latekols" likvidatoriem ar 2011.gada 21.jūnija dibinātāju sapulces lēmumu tika ieceltas divas personas: valdes priekšsēdētājs /pers. G/ un /pers. F/, kura pildīja SIA "Latekols" grāmatvedes pienākumus.

Komerclikuma 322.panta pirmā daļa nosaka, ka likvidatoram ir visas valdes un padomes tiesības un pienākumi, kas nav pretrunā ar likvidācijas mērķi.

Uzsākot pildīt savas likvidatora funkcijas, /pers. G/ jau sākotnēji pieļāva būtisku Komerclikuma 323.panta trešās daļas pārkāpumu, nosakot īsāku termiņu – divus mēnešus kreditoru prasījumu pieteikšanai. Atbilstoši Komerclikuma 324.panta trešajai daļai šis termiņš bija nosakāms trīs mēneši. Ņemot vērā, ka /pers. G/ bija SIA "Latekol" valdes priekšsēdētājs, kurš sabiedrības vārdā parakstīja Līgumus Nr.1 un Nr.2, un saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 3.panta nosacījumam kā uzņēmuma vadītājs organizēja grāmatvedības darbu, viņam bija zināmas LIAA tiesības, kuras noteiktas Komerclikuma 324.panta trešajā daļā.

Komerclikuma 322.panta ceturtajā daļā noteikts: "Ja sabiedrības likvidāciju veic vairāki likvidatori, viņiem ir tiesības pārstāvēt sabiedrību tikai kopīgi".

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. G/, kā viens no SIA "Latekols" likvidatoriem, ir atbildīgs arī par Komerclikuma 324.panta otrās daļas pārkāpumu, kas pieļauts likvidācijas procesā. Minētājā likuma normā teikts, ka likvidatoram ir pienākums nosūta paziņojumu par likvidācijas procesa uzsākšanu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem.

Lietas izskatīšanas gaitā tiesas kolēģija konstatēja, ka ne /pers. G/, ne /pers. F/, būdami SIA "Latekols" likvidatori, savu pienākumu nav pildījuši, tādejādi liedzot LIAA, kā zināmajam kreditoram, atgūt Eiropas Sociālā un Eiropas Reģionālās attīstības fonda naudas līdzekļus, kuru administrēšanu tā veica.

Saistībā ar atbildētājas /pers. F/ atbildību, tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu norādīt, ka pirms likvidatores pienākumu pildīšanas, atbildētāja bija SIA "Latekols" grāmatvede.

Likuma "Par grāmatvedību" 3.pantā noteikts, ka uzņēmuma grāmatvedības kārtošanu veic grāmatvedības jautājumos kompetenta persona. Tiesas kolēģijai nav pamats apšaubīt /pers. F/ kompetenci, līdz ar to secināms, ka viņai, kā SIA "Latekols" grāmatvedei, bija zināmas saistības, kas pastāvēja starp sabiedrību un LIAA.

Komerclikuma 324.panta mērķis (kreditoru informēšana) nav formāla kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņu ievērošana, bet gan sabiedrības zināmo kreditoru interešu un tiesību aizsardzība uzņēmuma likvidācijas gadījumā.

Zināmo kreditoru tiesību apjoms nepārgrozās atkarībā no tā, vai viņi savu prasījumu likvidatoram ir pieteikuši vai nav. Tas izriet no Komerclikuma 327.panta pirmās daļas, proti, ja zināmais kreditors nepiesaka savu prasījumu, nepieņem izpildījumu vai saistība vēl nav izpildāma, viņam pienākošās summas tiek deponētas pie zvērināta notāra pēc sabiedrības juridiskās adreses. Likumdevēja paustā griba ir nepārprotama – nepieļaut labprātīgu uzņēmuma izbeigšanu, nenodrošinot visu zināmo kreditoru intereses. Tas savukārt norāda, ka Komerclikuma 324.panta trešajā un ceturtajā daļā ietvertie uzaicinājuma termiņi kreditoriem pieteikt savus prasījumus, nav tulkojami kā zināmo kreditoru prasījuma tiesības izbeidzoši.

[10.7.] Ņemot vērā, ka atbildētāji, būdami SIA "Latekols" likvidatori, savā darbībā pieļāvuši būtiskus Komerclikuma normu pārkāpumus, liedzot iespēju LIAA kā zināmam kreditoram pieteikt savus prasījumu un atgūt naudas līdzekļus, atbildētāji ar savu rīcību nodarījuši prasītājai zaudējumus 53 838 LVL jeb 76 604,57 EUR apmērā.

Nosakot piedzenamo zaudējumu apmēru, tiesas kolēģija ņem vērā prasības pieteikumā norādītos pārkāpumus, kurus pieļāvusi SIA "Latekols" pēc finansējuma saņemšanas.

Tā, līguma Nr.2 noteikumos (4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.9. apakšpunktos) ir uzskaitīti SIA "Latekol" pienākumi, kuru neizpilde var izraisīt piešķirtā atbalsta finansējuma atmaksāšanas pienākumu.

SIA „Latekols" pārkāpa līguma noteikumus: 1) neievēroja aizliegumu ģeneratora prototipa izmantošanai komerciālos nolūkos (4.1.3.apakšpunkts); 2) realizēja un utilizējot ģeneratora prototipu: a) nenodrošināja uzraugošās iestādes brīvu piekļūšanu mantai vismaz trīs gadus pēc pēdējā atbalsta finansējuma maksājuma saņemšanas (4.1.2.apakšpunkts); b) nenodrošināja tā saglabāšanu SIA „Latekols" īpašumā vēl trīs gadus pēc pēdējā atbalsta finansējuma maksājuma saņemšanas (4.1.4.apakšpunkts); 3) neinformēja Aģentūru par būtiskām izmaiņām, proti, par ģeneratora prototipa realizāciju un sabiedrības likvidācijas procesa uzsākšanu, kas ietekmē Līguma Nr. 2 izpildi (4.1.9. apakšpunkts).

Tiesas kolēģijai nav pamats apšaubīt minēto pārkāpumu esamību, jo atbildētāji tos nav apstrīdējuši.

Norādītie pārkāpumi un būtiskās izmaiņas saskaņā ar Eiropas Padomes regulu Nr. 1083/2006, kas paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (turpmāk – Regula Nr.1083/2006), 98.panta 1. un 2.punktu bija pamats LIAA piemērot finanšu korekciju 100% apmērā abiem līgumiem, atprasot visu piešķirto atbalsta finansējumu.

Komerclikuma 333.panta pirmajā daļā noteikts, ka likvidators ir atbildīgs par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem. Savukārt minētā panta otrā daļā nosaka: ja ir vairāki likvidatori, viņi par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem atbild solidāri.

[10.8.] Izvērtējot prasību daļā, kurā, atsaucoties uz Līguma Nr.1 19.2.punktu un Līguma Nr.2 20.2.punktu, lūgts piedzīt no atbildētājiem solidāri nokavējuma procentus sākot no 2011.gada 9.decembra, tiesas kolēģija atzīst, ka prasība šajā daļā apmierināma daļēji, nosakot prasītājai tiesības saņemt 0,1% no zaudējumu summas 76 604,57 EUR apmērā par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei.

Savu viedokli tiesas kolēģija pamato uz Civillikuma 1656.pantu, kurā teikts, ka parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu norādīt, ka, atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punkta nosacījumam, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

[11.] Izvērtējot pirmās instances spriedumu un tajā norādītos motīvus, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nav objektīvi un atbilstoši Komerclikuma normu nosacījumiem izvērtējusi celto prasību un līdz ar to pieņēmusi nepamatotu spriedumu.

[12.] Ievērojot to, ka civillieta izskatīta pēc būtības un prasība apmierināta, tiesas kolēģija atzīst par nepieciešamu skatīt jautājumu par tiesas izdevumu atlīdzināšanu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai tiesa pusei, kuras labā taisīts spriedums, piespriež no otras puses samaksātos tiesas izdevumus. Civilprocesa likuma 33.panta otrā daļa nosaka, ka tiesas izdevumus veido valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

[12.1] Atbilstoši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likuma 30.pantam, prasītāja, iesniedzot tiesā prasību kā arī attiecīgi apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Ņemot vērā, ka prasītājas prasība ir apmierināta par zaudējumu piedziņu 53 838 LVL jeb 76 604,57 EUR apmērā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka valsts nodeva ir rēķināma no piedzītās zaudējumu summas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktam, valsts nodeva ir 1 972,64 EUR *((76 604,57-28 457)1,6%+1202,28)*. Ņemot vērā, ka par prasības pieteikuma un apelācijas sūdzību bija maksājama valsts nodeva kopā 3 945,28 EUR, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no /pers. F/ un /pers. G/ vienādās daļās par labu valstij ir piedzenama iepriekš nesamaksātā valsts nodeva, t.i. 1 972,64 EUR no katra atbildētāja.

[12.2.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, Tiesu informācijas sistēmai un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem *(ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) (lietas 2.lapa, 1.sējums)*, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 26,62 EUR. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājiem vienādās daļās valsts labā piespriežami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, t.i. 13,31 EUR no katra atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam Civillietu tiesa kolēģija nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļā

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 204.[1], 430., 432., 433., 434., 454.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

Valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt solidāri no /pers. F/, personas kods /personas kods/, un /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu valsts aģentūrai "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra", reģistrācijas Nr. 90001739473, zaudējumus 76 604,57 EUR (septiņdesmit seši tūkstoši seši simti četri *euro* un 57 centi) apmērā.

Zaudējumu samaksa veicama valsts aģentūras "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra", reģistrācijas Nr. 90001739473, norēķinu kontā: Valsts kasē, konta Nr.LV24TREL8120045085000.

Prasību daļā par līgumsoda piedziņu apmierināt daļēji, nosakot valsts aģentūrai "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra", reģistrācijas Nr. 90001739473, tiesības no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt solidāri no /pers. F/, personas kods /personas kods/, un /pers. G/, personas kods /personas kods/, nokavējuma procentus 0,1% apmērā no zaudējumu summas 76 604,57 EUR (septiņdesmit seši tūkstoši seši simti četri *euro* un 57 centi).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 1 972,64 EUR (viens tūkstotis deviņi simti septiņdesmit divi *euro* un 64 centi).

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 1 972,64 EUR (viens tūkstotis deviņi simti septiņdesmit divi *euro* un 64 centi).

Valsts nodevas samaksa veicama pēc šādiem rekvizītiem: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, konta numurs LV55 TREL 1060 1909 1120 0, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī jānorāda lietas numurs un lietas dalībnieka vārds, uzvārds, personas kods.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,31 EUR (trīspadsmit *euro* un 31 centi).

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,31 EUR (trīspadsmit *euro* un 31 centi).

Noteikt /pers. F/un /pers. G/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos, iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma teksta sagatavošanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Zaļā

Tiesnese I.Stuberovska

Tiesnesis V.Vazdiķis